

Čtenářská dílna – ukázky meziválečné poezie

Metodika: Učitel před hodinou nakopíruje a nastříhá ukázky poezie. Studenti si sami zahrají na básníky.

1. Dej jednotlivým dnům v týdnu barvy a přidej komentář. Který ze dnů je tvým favoritem a proč? Bonusem jsou verše a obraznost. Srovnej s Nezvalovým Týdnem v barvách.
2. Čemu bys připodobnil své město? Nejprve vymysli několik přívlastků. Pak se pokus o několikero přirovnání. Srovnej s Nezvalovým Měsíčním večerem.
3. V úryvku ze Seifertovy básně hledej motivy proletářské poezie.
4. Srovnej s motivy užitými v Seifertově básni Osud. Čím se texty odlišují?

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marcela Svejková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

UKÁZKY POEZIE:

1. K úkolu č. 1.

Týden v barvách

Vítězslav Nezval

NEDĚLE ve stříbrném koloritu
Cukrářský pavilón s dětskými trumpetami věncí ji
Za lesní ohradou srnečci v pomněnkách spí tu
Neděle den Jiřin Vojtěšek a Marií

PONDĚLÍ bývá liduprázdné
Najdete je ve výčepu s kořalkou
Toť byró v němž všecko vážne
Toť dopis s úřední obálkou

ÚTERÝ v modrém pyžama
Lehké melancholie rostou v květináči
Parník rozestřel nebe nad náma
Navečer harmonika s kytarou na pavlači pláčí

Den rolníků a zelinářek
mapě Ameriky podoben je ve své naději
Toť STŘEDA Slyš to trakař dělá nářek
Toť středa Slyš Zvonečky mezků v aleji

Listonoš přinesl psaní
Družičky nesou lásku z kostela
Otakárek fenyklový přiletěl za ní
ČTVRTEK den žlutých růží s odstínem do běla

Vojáci na manévry jdou
Na hnědém koni přijel PÁTEK
Slunce si hraje s kokardou
a poslouchá vřeštící kolovrátek

Cyklista v závodním trikotu
Po promenádě kráčejí dobrodruzi
Ze všech dní mám nejraději SOBOTU
Světácký den mé plavé múzy
(Vítězslav Nezval, Pantomima, Moderní básnické směry, pozn. 1)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marcela Svejková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

2. K úkolu č. 2.

Měsíční večer

Vítězslav Nezval

Dnes se podobá město

Bílé růži

Houslím

A ulitě

Je noc a holub vrká

Otevřme všecka okna do ulic

A město se bude ihned podobati

Pudřence

Bílé rukavici

A stříbrné paruce

(Vítězslav Nezval, Žena v množném čísle, pozn. 2)

3. K úkolu č. 3.

Město v slzách

Jaroslav Seifert

Však člověk srdce má a srdce nejkřutější

má sladkou chvíli odpuštění,

má bolest smutná, cizí nejsmutnější,

a proto, město života, radosti a bolesti, mé město,

jiná pomoc není,

než abych prominul a odpustil ti všecko,

vždyť lidé mají ze železa svaly

a přehlubokou víru,

že přijde slavný čas, kdy křivdy vyrovnají

a bolesti své svrchovanou míru

promění v radost –

a pro ten zítřek náš

již dnes bych odpustil ti vše, mé město, ulice má a dome,

však to, že tvoje rozhledny, věže a komíny pod mraky

tam nenechaly místo ani pro ptáky –

i kdybych tě ještě stokrát víc miloval,

to ne.

(Jaroslav Seifert, Město v slzách, pozn. 3)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marcela Svejková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

4. K úkolu č. 4.

Osud

Jaroslav Seifert

Hrávali jsme šach na terasách kaváren
černá bílá pole Jako šachovnice noci
čtverce polštářů a tmy bílé a černé

Musili jsme vzpomínati na Longchamp
vzepjatí koňové neuběhli však dále
než k Vaším prstům které miluji

Vaše nehty barvy předjarního kvítí
vzdálenost od úst k ústům Polibek Zítro ráno

Co mi však byly platny mé věže a pióny
Bylo to uprostřed léta na terasách kaváren
a byla to hra lásky
(Jaroslav Seifert, Na vlnách TSF, pozn. 4)

NEZVAL, Vítězslav. *Moderní básnické směry: četba pro žáky středních škol*. 6. vyd., v ČS 5. Praha: Československý spisovatel, 1984.

Poznámky:

Pozn. 1: Nezval...str. 184

Pozn. 2: Nezval...str. 195

Pozn. 3: Nezval...str. 200

Pozn. 4: Nezval...str. 205